

Trobada de Salut Pública del CSC

L'estratègia Salut als Barris de Barcelona

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

 Agència
de Salut Pública

Presentació: Ferran Daban

Llei de Barris

Barris d'intervenció

- Llei de Barris (Llei 2/2004, de 4 de juny de 2004) a tota Catalunya
- Instrument Urban Heart
- Preferiblement estar seleccionats en els programes:
Pla de Barris de l'Ajuntament de Barcelona i
ComSalut de la Generalitat de Catalunya

Salut als Barris de Barcelona

Objectiu: Promoure que en els barris beneficiats per la Llei de Barris hi hagi components explícits per reduir les desigualtats socials en salut

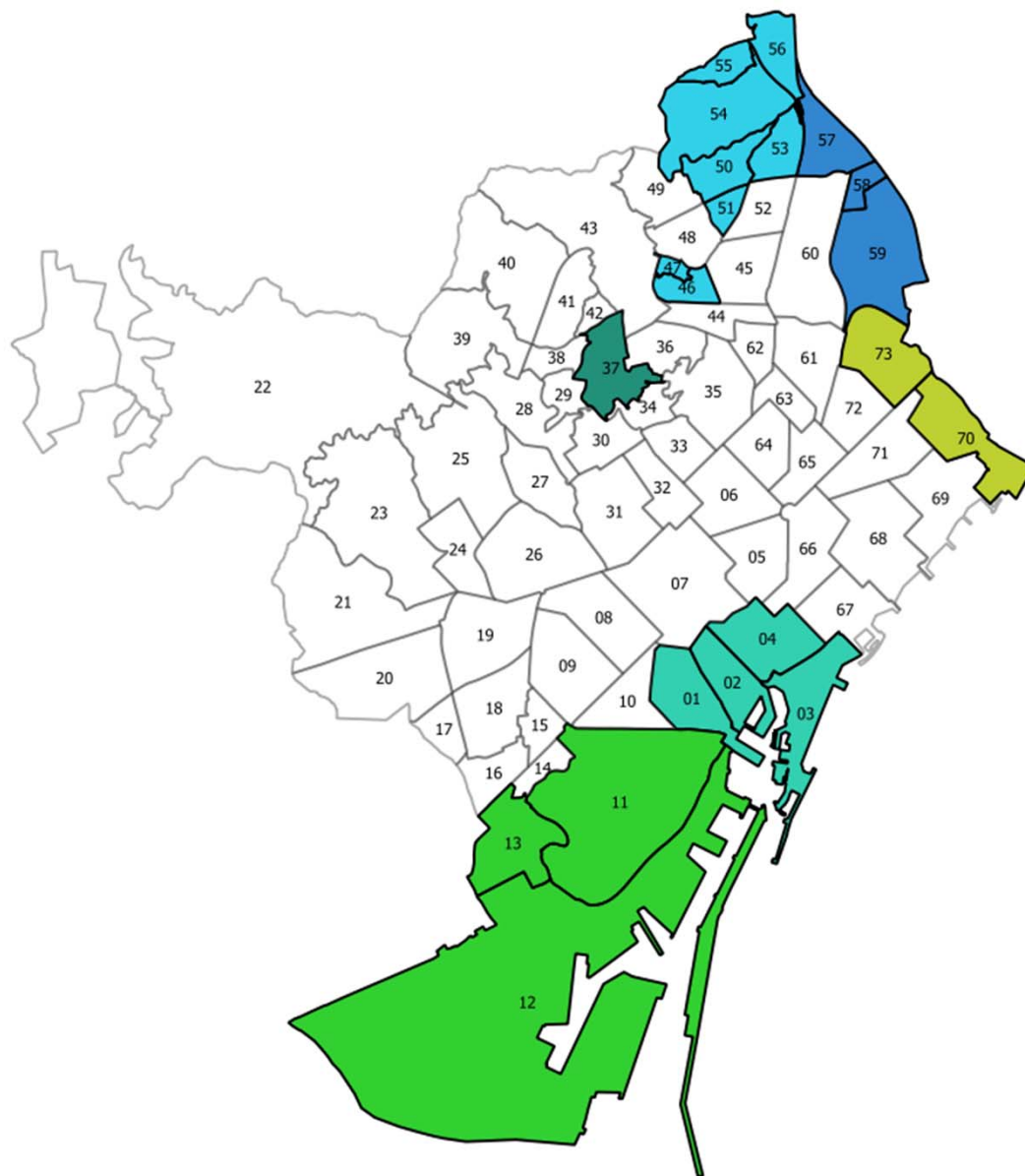
Els determinants de les desigualtats en salut a nivell urbà

Font: INEQ-Cities

Salut als Barris de Barcelona

Salut als Barris de Barcelona

- **Fase 1: Etapa preliminar**
 - ✓ Cerca d'aliances amb agents del territori
- **Fase 2: Valoració de necessitats**
 - ✓ Detecció de necessitats en salut
 - ✓ Inventari de recursos i intervencions
 - ✓ Establiment d'un mapa de necessitats d'intervenció
- **Fase 3: Planificació i implementació d'intervencions**
 - ✓ Implementació / adaptació d'intervencions en marxa
 - ✓ Desenvolupament d'intervencions noves
- **Fase 4: Disseny del seguiment i avaluació**
- **Fase 5: Manteniment**

Barri del Besòs i el Maresme

FASE 1: ETAPA PRELIMINAR

- ✓ Cerca d'aliances amb agents del territori

Cerca d'aliances

Comissió de Salut del Besòs i el Maresme

- ✓ Pla de desenvolupament Comunitari del Besòs i Maresme
- ✓ Equip d'Atenció Primària del Besòs
- ✓ Equip de Serveis Socials del Besòs
- ✓ Districte de Sant Martí
- ✓ Centre Fòrum – Geriatria
- ✓ Agència de Salut Pública de Barcelona

FASE 2: VALORACIÓ DE NECESSITATS

- ✓ Detecció de necessitats de salut
 - ✓ Anàlisi quantitativa
 - ✓ Anàlisi qualitativa

Estudi quantitatiu

Coneixement de la comunitat mitjançant sistemes d'informació

- Padró continu
- Enquesta de salut de Barcelona
- Registre de naixements de Barcelona
- Registre de malalties de declaració obligatòria
- Registre de mortalitat de Barcelona
- Sistema d'informació de sobre drogues de Barcelona
- Sistema d'informació dels EAP
- Sistema d'informació de salut mental
- Sistema d'informació de l'oficina tècnica del programa de detecció precoç de càncer de mama

Valoració de necessitats en salut

Anàlisi qualitativa

- **Entrevistes semi-estructurades a informants clau**
 - ✓ Primera presa de contacte amb el barri
 - ✓ Persones coneixedores del barri o professionals que treballen en àrees especialitzades
- **Grups nominals**
 - ✓ Generar idees i necessitats en salut
 - ✓ Ordenació i priorització de les necessitats en salut
 - ✓ Al Besòs i Maresme s'han fet dos grups:
 - ✓ Sanitaris
 - ✓ Socioeducatius
- **Grups de discussió**
 - ✓ Profunditzar en alguna necessitat de forma més concreta
 - ✓ Sis grups: Veïns i veïnes del barri

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

+B Agència
de Salut Pública

Aspectes positius del barri

- ✓ Barri petit, ben ubicat geogràficament i sense pendents. Amb espais verds, proximitat del mar, sense massa tràfic, amb molta llum, ampli i ben comunicat.
- ✓ La tradició del treball comunitari dintre del barri. Tan iniciatives dels veïns i veïnes com d'institucions. S'ha vist molt positiu la introducció del Pla Comunitari perquè ha reforçat aquesta xarxa
- ✓ Sentiment de solidaritat entre veïns i veïnes: recollida d'aliments.
- ✓ Visió de multiculturalitat com a riquesa del barri

Necessitats de Salut

- ✓ Desnutrició en nens/es i adolescents, manca d'aliments
- ✓ Manca de bons hàbits alimentaris en totes les edats
- ✓ Poca infraestructura per a promoure l'autonomia en persones grans (barreres arquitectòniques)
- ✓ Manca de recursos socials per a les persones grans (soletat)
- ✓ Desigualtats de gènere molt marcada en tots els grups d'edat
- ✓ Consum de drogues en adolescents (alcohol i marihuana)

Necessitats de Salut

- ✓ Absentisme escolar en nens/es i adolescents
- ✓ Manca d'habilitats parentals
- ✓ Embarassos adolescents
- ✓ Problemes de salut mental (depressió, ansietat, adaptació social) en tots els grups d'edat
- ✓ Dificultat de les persones immigrades per a desenvolupar-se i/o integrar-se en el nou entorn social i cultural
- ✓ Manca de cobertura del sistema sanitari en persones immigrades

Priorització de les necessitats en salut

Van participar-hi un total de 41 persones:

- ✓ Problemes de Salut Mental (depressió, ansietat, adaptació social, etc.) en tots els grups d'edat. (25 vots)
- ✓ Manca de Civisme: Brutícia al barri (25 vots)
- ✓ Consum de drogues en adolescents (22 vots)
- ✓ Manca de recursos socials per a les persones grans (Soledat) (21 vots)
- ✓ Dificultat de les persones immigrades per a desenvolupar-se i/o integrar-se en el nou entorn social i cultural (17 vots)

Priorització de les necessitats en salut

- ✓ Desnutrició en nens/es, manca d'aliments (17 vots)
- ✓ Desigualtat de gènere molt marcada en tots els grups d'edat (11 vots)
- ✓ Manca de bons hàbits alimentaris en totes les edats (11 vots)
- ✓ Poca infraestructura per a promoure l'autonomia en persones grans (barreres arquitectòniques) (11 vots)
- ✓ Manca d'habilitats parentals (8 vots)
- ✓ Embarassos adolescents (6 vots)
- ✓ Manca d'educació sexual en joves i adults (6 vots)

FASE 3: PLANIFICACIÓ I IMPLEMENTACIÓ DE INTERVENCIONS

- ✓ Inventari de recursos i intervencions
- ✓ Establiment d'un mapa d'intervenció

Inventari de recursos i intervencions

- Mapatge: Veure quins recursos ja hi ha al barri i com funcionen
- Establiment d'un mapa d'intervenció: línees d'acció
- Recerca bibliogràfica: Quina és l'efectivitat dels programes en altres experiències

Establiment d'un mapa d'intervenció

Línies d'acció

- A) Aïllament i gent gran:** Un problema detectat en els indicadors de salut, corroborat per professionals i veïns en el qualitatiu i prioritzat en la jornada oberta.
- B) Consum de drogues en joves:** Un problema detectat en els indicadors de salut, corroborat per professionals i veïns en el qualitatiu i prioritzat en la jornada oberta.
- C) Embarassos adolescents:** Un problema detectat en els indicadors de salut i corroborat per professionals i veïns. Poc votat en la priorització però una problemàtica greu al barri.

Establiment d'un mapa d'intervenció

Línies d'acció

D) Gènere en poblacions immigrades: No informació en l'anàlisi quantitatiu, molt expressat en el qualitatiu i prioritzat en jornada oberta.

E) Manca aliments en infants: No informació en l'anàlisi quantitatiu, molt expressat en el qualitatiu i prioritzat en jornada oberta.

Necessitats en salut que es treballaran transversalment

- A) Salut Mental en totes les edats
- B) Gènere en totes les edats
- C) Integració de persones nouvingudes

FASE 3: PLANIFICACIÓ I IMPLEMENTACIÓ D'INTERVENCIONS

Taules de treball

1. Taula de gent gran:

- ✓ PDC, CAP, Serveis Socials, Associació de dones Àmbar Prim, Creu Roja, Casal d'Avis Joan Maragall, Centre Fòrum Geriatria i ASPB

2. Taula de joves:

- ✓ PDC, PIJ, Serveis Socials (Ed. de carrer), COA Besòs, CAP, Ass. CEPAIM, Centres de secundària i ASPB

3. Taula gènere:

- ✓ PDC, PIAD, Serveis Socials, Ass. CEPAIM, Immigració, Ed. del Casal de Barri i ASPB

4. Taula d'embarassos adolescents:

- ✓ ASSIR (Tarda Jove), PIJ, CAP i ASPB

5. Taula d'infància:

- ✓ PDC, Escoles, CAP i ASPB

Taula de Gent Gran

Programa Activa't

Punt d'activitat:
davant de la zona infantil de jocs

Accés més proper
Rambla de Prim, 53

Dimarts de 10 a 11h. Tai txi i txi kung
Dijous de 10 a 11h. Caminades i exercicis
de memòria

De setembre a juliol (ambdós inclosos)

Altres parcs de la ciutat on es fa l'activitat

Parc de la Ciutadella
(Ciutat Vella)
Dimarts i dijous
de 12 a 13 h.

Parc de Joan Miró
(Eixample)
Dilluns i dimecres
de 10 a 11 h.

**Jardins de les Tres
Xemenies**
(Sants-Montjuïc)
Dimarts i dijous
de 10 a 11 h.

**Jardins de la
Mediterrània**
(Sants-Montjuïc)
Dimarts i dijous
de 10 a 11 h.

Jardins de la Maternitat
(Les Corts)
Dimarts i dijous
de 10 a 11 h.

**Jardins de la
Vil·la Amèlia**
(Sarrià-Sant Gervasi)
Dimarts i dijous
de 12 a 13 h.

Plaça de les Dones
del 36 (Gràcia)
Dimarts i dijous
de 12 a 13 h.

**Jardins de Rosa
de Luxemburg**
(Horta-Guinardó)
Dilluns i dimecres
de 12 a 13 h.

Parc de la Guineueta
(Nou Barris)
Dimarts i dijous
de 10 a 11 h.

**Plaça Roja de la Ciutat
Meridiana (Nou Barris)**
Dilluns i dimecres
de 10 a 11 h.

Parc de la Pegaso
(Sant Andreu)
Dimarts i dijous
de 12 a 13 h.

Plaça del Baró de Viver
(Sant Andreu)
Dilluns i dimecres
de 10 a 11 h.

Parc del Clot
(Sant Martí)
Dilluns i dimecres
de 10 a 11 h.

Per a més informació
www.bcn.cat/esports
www.bcn.cat/mediambient

CSB Consorci Sanitari
de Barcelona

Agència
de Salut Pública

061 CatSalut
Respon

bcn.cat/esports
twitter.com/bcn_esports
facebook.com/bcnesports

Activa't

a la Rambla de Prim

Ajuntament de
Barcelona

Programa Activa't

Baixem al Carrer

Baixem al Carrer

Escola de salut

COMISSIÓ RESPONSABLE DEL PROJECTE:

Agència de Salut Pública de Barcelona
Associació de dones ÀMBAR PRIM
CAP Besòs
Casal Joan Maragall
Centre de Serveis Socials Besòs
Centre Fòrum Geriatria
Creu Roja
Pla Desenvolupament Comunitari Besòs Maresme

Amb el suport de:

ESCOLA DE SALUT

PER A LA GENT GRAN DEL BESÒS MARESME

Tots els dimecres de 10.00 a 12.00h
Al Casal Joan Maragall
c. Bermejo 1-5

Inici: 20 de gener 2016

ACTIVITAT GRATUÏTA
PLACES LIMITADES

Escola de salut

Taula de Joves

Impuls Jove

T'agradaria ser monitor
de menjador?

Voldries ser monitor
esportiu?

**Un espai per formar-te i treballar
en el que t'agrada al barri del Besòs i el Maresme**

Comissió de Salut Jove:

Agència de Salut Pública de Barcelona
CAP Besòs

Centre de Serveis Socials Besòs
COA Besòs - Casal dels Infants ASB

Punt d'Informació Juvenil Sant Martí

Pla de Desenvolupament Comunitari Besòs - Maresme

Impuls Jove

Taula d'embarassos adolescents

Programa SIRIAN

¿Cuántos hijos les gustaría tener? ¿Cuándo desearían tenerlos?

Les ayudamos a mejorar su calidad de vida y la de sus hijos. Los hijos necesitan salud, tiempo y amor.

- Centro de Atención Primaria
CAP Lluís Seguí
Tels.: 93 901 25 52
C. de Tàrraco i Amat, 8 (entrada per Passeig
de Bernat, Ciutat Vella, Barcelona)

- Sanitat respon: tel. 902 111 444

Más información

- Centro de Servicios Sociales Erasmo Janner
- Sra. Lluïsa Estruga: tel. 93 442 54 05
- Sra. Margarita Tor: tel. 93 442 54 05

CER Consorci Sanitari de Barcelona

Agència de Salut Pública

¿Desean tener hijos?

Les informamos y asesoramos en su planificación familiar

Taula d'infància

Escola de mares i pares

ESCUELA DE MADRES Y PADRES del Besos i el Maresme

Para madres y padres de alumnos y alumnas de parvulario (3 a 6 años)

Suport a programes existents a territori

Programa Ma'isah

MA'ISAH

Caminar con orgullo

En el barrio de Besòs de Barcelona entrena el único equipo femenino de críquet formado íntegramente por chicas paquistaníes.

JORGE CARRIÓN

Aina Coscollola, coordinadora de Ma'isah (segunda por la izquierda), junto a varias jugadoras del equipo de críquet.

ORGULLOSA, AÏNA Coscollola cuenta que Ma'isah, el nombre del proyecto que coordina, significa en urdu "caminar con orgullo". En 2012 comenzó a trabajar con chicos paquistaníes que llegaban al barrio de Besòs de Barcelona por reagrupación familiar y pronto se dio cuenta de que a las clases de catalán no acudía ninguna chica. Tras formular algunas preguntas, descubrió que muchas de ellas tenían prohibido mezclarse con ellos fuera del instituto. La mayoría de los padres y hermanos las llevan de casa al centro y las traen de vuelta. Por eso tardó muchos meses en conseguir formar un grupo de muchachas que, con la excusa de aprender la lengua, pudieran también expresar sus inquietudes, deseos y miedos. "La magia de nuestro espacio de encuentro es que se volvió un lugar seguro donde pueden hablar con sinceridad", explica.

Cuando surgió la idea de hacer ejercicio -pese a que no pudieran practicarlo en el espacio público, ni cerca de los chicos ni con ropa deportiva- se impuso el deporte nacional de Pakistán. Al primer entrenamiento de críquet acudieron solo dos, con velo, incómodas ante la mera posibilidad de correr: entrenaron caminando

rápido. A los seis meses, cuando eran ya media docena de jugadoras, Aina las convenció de que vinieran con *leggings* debajo del vestido. Al año aparecieron las primeras bambas. Ahora las 12 jugadoras hacen, sin ningún problema, flexiones y abdominales.

"Tenemos mucha suerte de poder encontrarnos y hablar", explica con su velo rosa Husna, que llegó a España a los 2 años y ahora tiene 15. "Fue gracias a mis hermanas pequeñas que mi padre me llevó al casal, donde hice amigas españolas y marroquíes y empecé a jugar a fútbol. Un día me vieron y me invitaron a Ma'isah". Todas las actividades están enfocadas hacia los mismos objetivos: fomentar la autoestima, favorecer la inclusión social y demostrarles que son capaces de hacer lo que se propongan. Todos los chicos musulmanes juegan en las calles de las ciudades paquistaníes hasta que, a los 10 años, las niñas empiezan a quedarse en casa, explica sin velo y con los labios pintados Zulaikha, que llegó a España a los 9 años y ahora tiene 17: "La mayoría no tiene tanta suerte como tengo yo, mis padres quieren que estudie medicina". Este año ha comenzado a trabajar como monitora de niños del barrio, algunos de ellos todavía dolientes por haber abandonado recientemente su país. Ella se siente tanto de aquí como de allí. "Pero no quiero volver a vivir en Pakistán".

Para recompensar todo ese esfuerzo, pronto el proyecto contará con una exposición fotográfica que dará a conocer su singularidad y sus logros. Los retratos de las jugadoras del único equipo femenino de críquet de España serán de cintura para arriba y algunas no aparecerán porque sus padres no lo han permitido. Será el premio simbólico por todos estos años de duro entrenamiento sin que hayan jugado nunca contra nadie. O por haberlo hecho contra todos.

Fotografía de Vicenta Giménez

FASE 4: DISSENY DEL SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Disseny i seguiment d'avaluació

- **Avaluació de procés**

- ✓ Activitats previstes vs. realitzades
- ✓ Calendari previst vs. assolit per les activitats
- ✓ Avaluació de la satisfacció: usuaris/es i voluntariat
- ✓ Lliçons apreses

- **Avaluació de resultats**

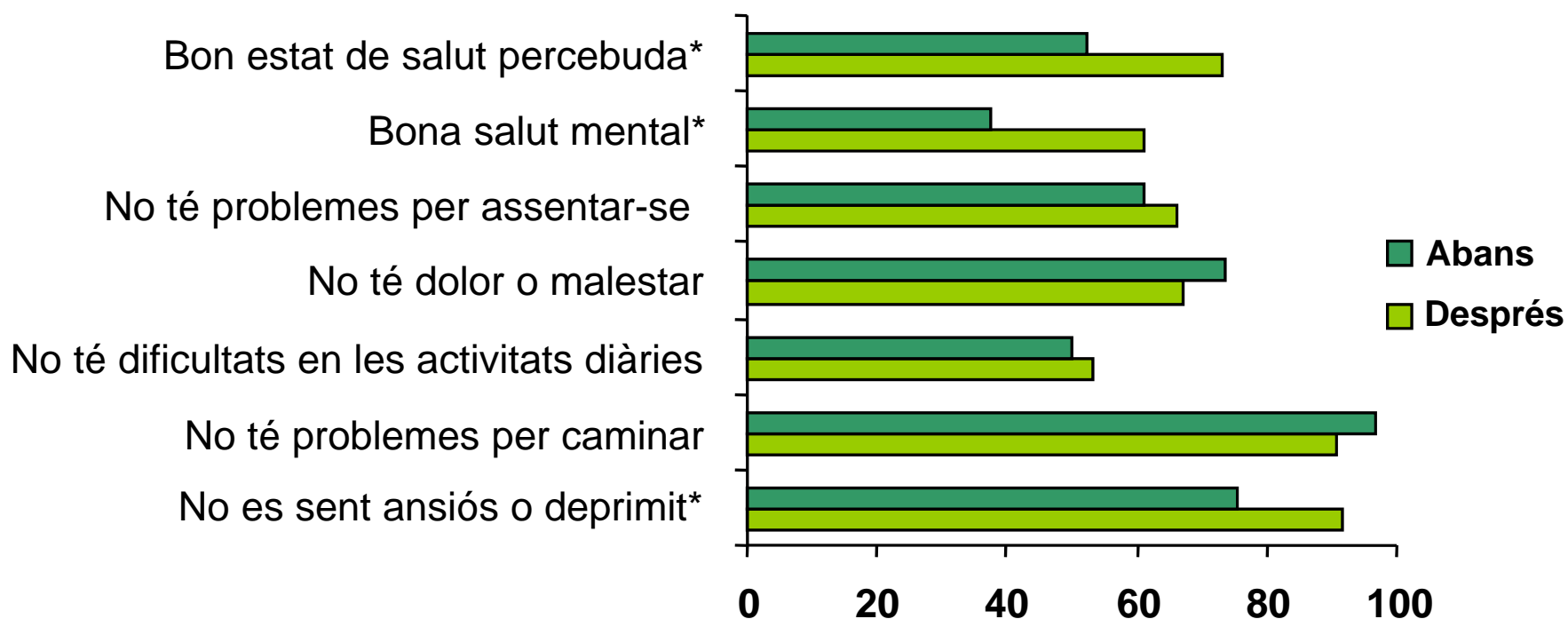
- ✓ Cobertura prevista vs. cobertura assolida
- ✓ Avaluació abans i després de: salut percebuda, qualitat de vida relacionada amb la salut i salut mental
- ✓ Treball comunitari / Participació d'agents
- ✓ Cost d'intervenció

- **Avaluació d'impacte**

Avaluació de Resultats

Baixem al Carrer

Avaluació de Resultats

Aspectes qualitatius: Millora de l'aspecte físic

FASE 5: Manteniment

Manteniment

- Un cop finalitzada la fase intensiva, dins l'ASPB es fa el relleu del programa, el qual és liderat en la fase de manteniment pel Servei de Salut Comunitària:
 - ✓ Participar i/o liderar tot el procés
 - ✓ Garantir la qualitat i el bon funcionament del programa
 - ✓ Revisió anual del manteniment dels projectes
 - ✓ Revisió del diagnòstic comunitari
 - ✓ Creació de noves intervencions

Agraïments

- A totes les persones que han participat directa o indirectament en el programa

